

SVENSKA ESPERANTOTIDNINGEN

La Espero

2021:4

**Språkdagen
2021**

se sid 5

Nikolaos Tsiamis och Lena Olofsson Piras från EU-kommissionens representation i Sverige, Olof Pettersson från Svenska Esperantoförbundet under europeiska språkdagen i september

Invito al la Tria Skandinavia Kongreso

Kiel okazis antaŭ tri jaroj, en la jaro 2018, la tri skandinaviaj landoj intensas denove renkontiĝi surŝipe inter Kopenhago kaj Oslo.

La aranĝo okazos dum la Ĉieliro fine de majo 2022.

Pliaj informoj venos.

Inbjudan till den tredje skandinaviska kongressen

Liksom för tre år sedan, 2018, tänker de tre skandinaviska länderna åter anordna en träff på färjan mellan Köpenhamn och Oslo.

Arrangemanget kommer att äga rum under Kristi Himmelfärdshelgen i slutet av maj 2022.

Mer information kommer.

Organ för Svenska Esperantoförbundet

ISSN 0014-0694

2021 • 109-a jarkolekto

Fondita en 1913

Redaktion: Bengt Olof Åradsson och Olof Pettersson

Frågor om prenumeration, adressändringar o. dyl.:

Box 2276, 103 17 Stockholm, tel. 08-34 08 00.

svenska@esperantoforbundet.se

E-post till redaktionen:

laespero@esperantoforbundet.se

Ansvarig utgivare: Bengt Olof Åradsson

Utformning: Omnibus Typografi & Bengt O Åradsson

Tryck: Pingvinpress, Råå

Prenumeration: 200 kr.

Prenumerationsavgiften för La Espero ingår i medlemsavgiften.

Plusgiro 20 12-3, Esperantoförbundet.

ESPERANTOFÖRBUNDET

Postadress: Box 2276, 103 17 Stockholm

E-post: svenska@esperantoforbundet.se

Nätsida: www.esperantoforbundet.se

Plusgiro: 20 12-3, Esperantoförbundet

Swish: 123 523 41 66, Esperantoförbundet

Payson: pago@esperantoforbundet.se

IBAN-konto: SE50 9500 0099 6034 0002 0123

Medlemsavgift fr.o.m 2022:

Medlemsavgift för 12 månader: 180 kr. I avgiften ingår medlemsorganet LA ESPERO, som skickas i pdf-format via epost till registrerad epostadress.

Avgift med postsänd papperstidning: 230 kr.

UEA-avgifter och prenumerationer: Leif Holmlund,

Kågevägen 40 B, 931 38 Skellefteå, tel: 070 620 08 46

ESPERANTOFÖRLAGET

Adress: c/o Nordenstorm

S:t Olofsgatan 26; 753 32 Uppsala

Plusgiro: 578-5

Nätsida: www.esperanto-gbg.org/eldona/

E-post: eldona@esperantosverige.se

ESPERANTOGÅRDEN

Adress: Esperanto-Gården,

680 96 Lesjöfors,

Nätsida: www.esperantogarden.se

E-post: info@esperantogarden.se

Telefon: 070 767 54 55

Manus till La Espero

sänds till La Espero, c/o

Svenska Esperantoförbundet, Box 2276, 103 17

Stockholm; Tel 08-34 08 00

E-post: laespero@esperantoforbundet.se

	Stoppdatum	Utkommer senast
Nr 1	1 februari	1 mars
Nr 2	15 maj	5 juni
Nr 3	20 augusti	15 september
Nr 4	1 november	1 december

Utgivningsplanen är preliminär. Den som har brådskande information som måste komma ut senast ett visst datum bör ta kontakt med redaktören i god tid innan.

En majoritet av våra medlemmar har nu valt att får LA ESPERO via e-post i stället för via "snigelpost", och kommer därmed att få lägre avgift från och med 2022.

Vi har i och med utskicket av förra numret av tidningen börjat använda ett speciellt program för massutskick, som automatiskt "portionerar ut" mailen i intervall, för att försöka förhindra att de klassas som skräppost. Inga klagomål har inkommit om att detta inte fungerar, men om någon haft problem så hör av er till styrelsen!

Nu har vi också fått igång produktionen och utskicken av nyhetsbrev. Nyhetsbrevet ALLT OM ESPERANTO, som riktar sig till en intresserad allmänhet, är planerat att utges en gång i kvartalet.

När det finns något viktigt att meddela till våra medlemmar kommer vi att skicka ett separat nyhetsbrev till de av medlemmarna som har lämnat sin e-postadress till oss. Även dessa kommer att skickas via mail-programmet.

Redaktionskommittén, som hittills bestått av Bengt Olof Åradsson och Olof Pettersson, har utökats med Keiko Snarberg som hälsas välkommen i arbetet med tidningen och nyhetsbrevet m.m.

Som vi meddelade på årsmötet kommer vi i fortsättningen att hålla årsmöte i slutet av mars, vilket känns mera logiskt när det gäller planeringen och genomförandet av verksamheten. Enligt stadgarna ska årsmötet utlysas senast tre månader före utsatt datum. Vi publicerar därför en kallelse i detta nummer av LA ESPERO för att kunna hålla denna tidsgräns. Anmälningar till årsmötet ska som tidigare ske i *Kalendaro* på vår hemsida esperantoforbundet.se.

Den på grund av pandemin uppskjutna *Tria Skandinav Kongreso* kommer enligt meddelande från DEA:s ordförande Peter Wraae att gå av stapeln i slutet av maj på färjan mellan Köpenhamn och Oslo. Närmare upplysningar kommer vid ett senare tillfälle.

Övrigt som har hänt sedan sist är bl.a. att Arkivgruppen kommit igång igen med arbetet att sortera och registrera vårt bokinnehav och att vi har beslutat att stödja professorstjänsten i interlingvistik och esperantologi vid Amsterdams universitet. Se separata artiklar.

Styrelsen

Ändrad medlemsavgift 2022 – Svenska Esperantoförbundet

Vid SEF:s årsmöte den 15:e maj 2021 beslöt medlemmarna att anta styrelsens förslag till förenkling av medlemshanteringen. Det innebär att kategorierna klubbmedlem, familje- och ungdomsmedlem försvinner och därför också de rabatter på förbundsavgiften som dessa kategorier har åtnjutit. Alla blir nu likvärdiga medlemmar i förbundet och betalar sin avgift direkt till SEF. De klubbar som väljer att ha kvar klubbavgiften hanterar den helt på egen hand, utan redovisning till förbundet. Undantaget är Stockholmsklubben som redan tidigare uppdragit till SEF att sköta även deras medlemsavgifter.

Medlemsavgiften i SEF blir från och med 2022 180 kr för 12 månader. I avgiften ingår medlemsorganet La Espero, som skickas i pdf-format via

mail till den adress som vi har i vårt register. (Glöm inte att anmäla ev ändring av din e-postadress!) De som inte har dator eller har meddelat att de vill ha tidningen på papper kommer att få den tillsänd i kuvert som tidigare. För tryckning och porto måste vi då lägga till en summa, f n 50 kr, och årsavgiften blir då 230 kr.

Särskilt meddelande till våra medlemmar angående betalningsvillkor m.m. skickas via mail eller tillsammans med tidningen. Vårt plusgiro-nummer är 2012-3 och vi tar även Swish-betalningar till nummer 123 523 41 66. Glöm inte att uppge ditt namn om du inte använder det medlemsnummer som står i meddelandet.

Styrelsen

Kallelse till årsmöte

i Svenska Esperantoförbundet
lördagen den 26/3 2022 kl 13:00 via Zoom.

Anmälan till mötet sker via *Kalendaro* på vår hemsida.

Motioner till årsmötet ska vara styrelsen tillhanda
senast den 26/1 2022 under adressen
svenska@esperantoforbundet.se

eller

Svenska Esperantoförbundet,
Box 2276, 103 17 Stockholm

ILEI-s medlemsavgifter

Vi kommit överens om att ILEI-s medlemsavgifter från och med nu ska betalas till SEF Specialkonto 147429-5. Tills nu har dessa avgifter gått till Malmö Esperantoförenings bankgiro, som kommer att upphöra vid årsskiftet.

Till nuvarande medlemmar kommer jag inom kort att skriva om förändringen, men förhoppningsvis vill fler bli medlemmar i ILEI.

Att betala för JA är inget krav för medlemskap i ILEI. Det minsta man ska ta ställning till när man vill bli medlem, är om man vill ha IPR papere resp elektronike.

Sten Svenonius

Membreco de ILEI por 2022

Gazetoj estas Internacia Pedagogia Revuo (IPR) kaj Juna Amiko (JA). Membreco kun:

- IPR papere 275 kr
- IPR elektronike 150 kr
- IPR+JA papere 430 kr
- IPR+JA elektronike 260 kr

El la kotizo 20 kronoj (ĉirkaŭ) iras al la sveda sekcio de ILEI.

Ytterligare information fås hos:

Sten Svenonius,

tel 072 802 52 22

fidinda@outlook.com

Arkivarbete i Herrljunga

Tre medlemmar i Arkivgruppen ägnade ett par dagar i mitten av oktober till att röja upp i vår förhyrda lokal i Herrljunga.

Utställnings-, kontors- och städmaterial (från EC), diverse pärmar, ett 70-tal kartonger med böcker – både registrerade och oregistrerade, tidningsurklipp, tidningsexemplar i överflöd ...

Ett antal kartonger med böcker som Anita Dagmarsdotter hade haft med sig från Undenäs gick igenom och kontrollerades mot den boklista som fanns sedan tidigare inventering. De böcker som fanns med på listan prickades av och lades i

kartonger och på listan noterades kartongernas beteckningar. De oregistrerade böckerna ställdes på hyllor för senare registrering.

De kartonger med böcker som Ulla Luin med flera iordningställde redan på EC ställdes direkt på hyllor, eftersom de är noga förtecknade på listor som ligger i varje kartong.

Ett stort jobb blev gjort men ändå bara en början – mycket återstår. Gruppen hoppas kunna hitta ett lämpligt tillfälle under hösten för att fortsätta arbetet.

Ann-Louise

Efter

Före

!! EFTERLYSES !!

Minst 20 personer som kan tänkas komma till Skövde en lördag i slutet av april 2022.

SYFTE: Att umgås under trevliga förhållanden i goda vänners lag.

INGREDIENSER:

- Sång/musik på sv/Esp, läsa en dikt/kort novell, berätta historier, visa några bilder ...
- Du, som har, tar med eget material resp. musikinstrument.
- Kort kurs för nybörjare resp. lite mer avancerad med konversation/grammatik.
- Vid nådigt väder kort promenad.

PRIS: Beräknad kostnad: 200 kr/pers.

INGÅR: Förmiddagskaffe, lunch, något på kvällen.

LOGI: Närbeläget GAMMALT vandrarhem finns.

ANMÄLAN: gunnarskovde@hotmail.com

Du som känner dig manad, hågad, vågad, intresserad, lockad, pockad – anmäl dig!

NU, BUMS, GENAST, OMGÅENDE, PÅ MOMANGEN

OBS! 2–4 personer duger inte!

Mera information i nästa nr av La Espero.

Esperanto på europeiska språkdagen

Europeiska språkdagen är en temadag som utlysts av Europeiska kommissionen 2002 för att framhäva språkkunskaper och framför allt kunskaper i flera språk som något viktigt, roligt och användbart. Dagen infaller den 26 september och uppmärksammas internationellt i form av olika evenemang och aktiviteter i anslutning till den.

Firandet i Stockholm har varierat lite i form och plats men sedan 2010 har det varit i form av ett språkkafé i kommissionens lokaler i Europahuset på Regeringsgatan. Evenemanget brukar locka runt 500 skolelever i högstadiet och gymnasiet från Stockholmsområdet och är därför ett viktigt tillfälle att synas för språkintresserade ungdomar.

I vanliga fall brukar det alltså vara ett fysiskt evenemang där elever kommer i grupper och får smakprov på de språk som finns representerade. För att det inte ska vara helt Stockholmscentrerat hålls också en tävling med språktema, öppen för skolelever i hela landet, där första pris är en språkresa för en person. Vinnaren får också resan till Stockholm betald för att kunna delta i prisutdelningen.

På grund av pandemin blev både evenemanget 2020 och i år 2021 i stället webbsända presentationer. Förra året deltog varje organisation hemifrån eller från sina lokaler, och anslöt i tur och ordning till ett videosamtal. Detta gjorde att både bild- och ljudkvalitet varierade, liksom att sedvanliga problem med anslutning uppstod. I år var upplägget mer centraliserat i form av att alla medverkande deltog på plats i Europahuset och ljud och bild sköttes av ett produktionsbolag.

Esperanto presenterades i likhet med tidigare år av Olof Pettersson från styrelsen. Tidigare år då det varit fysiskt evene-

mang har några andra medlemmar från Stockholmsklubben också hjälpt till att bemanna montern och prata med besökande elever och lärare.

För- och nackdelar

Det är förstås mer givande att kunna svara på enskilda besökares frågor under ett evenemang. Det ger också en tydligare bild av hur många som visar något intresse alls. Men varianten med webbsänt evenemang gör att informationen potentiellt når ut till betydligt fler i landet. Inspelningen går dessutom att se i efterhand, så man är inte begränsad till den specifika tidpunkten då det sänds "live".

Inte bara i Stockholm

Även från en skola i Skövde fick SEF en förfrågan om att komma och presentera esperanto för ett antal skolklasser. Detta kunde Stella Lindblom hjälpa till med och lektionerna var mycket uppskattade.

Sprid ordet!

Har du själv som medlem kontakter i skolvärlden? Undersök om "din" skola har något planerat för europeiska språkdagen nästa år – eller kanske bara en temadag om språk någon annan tid på året? Med viss framförhållning kan Esperantoförbundet bidra med broschyrer och material och saker att berätta om ifall du inte riktigt vet vad du ska säga.

Olof Pettersson

<https://tinyurl.com/edl2021yt>

Vasaskolan i Skövde bjöd in oss till sin Språkdag den 13 oktober.

Som boende i Skaraborg tog jag på mig uppgiften, även om jag är lite ringrostig. Att möta främmande människor, särskilt ungdomar i skolan, upplever många som jobbigt. Man kommer in på ett område där man är i underläge och man blir testad. Men eftersom jag har jobbat som högstadielärare ett år en gång i mina yngre dagar, så var jag mentalt förberedd. Tre lektioner om fyrtio minuter hann det bli. Den första var trög, den andra bättre och den sista rev till och med ner spridda applåder.

Helt i enlighet med det jag har pratat om i flera år, bland annat på AMO-seminariet i Uppsala 2015 och tidigare samma år i Skövde där SEF höll ett endagsseminarium, så bör man inte börja med att berätta VAD esperanto är. "Starta alltid med varför" som författaren och föreläsaren Simon Sinek brukar säga. Om folk inte begriper varför de ska intressera sig för en sak så orkar de inte lyssna för att få reda på vad det handlar om.

Det finns så många skäl till varför det är bra att lära sig esperanto. Statistiken över hur mycket bättre man blir på språk generellt och hur mycket lättare det blir att lära sig nästa språk är tydlig. Och det här är något ungarna förstår. Att det skulle finnas något som är enklare och ger gratis fördelar skapar intresse. Rättvisaspekterna är en annan del de lätt förstår. Att de som har engelska som modersmål alltid kommer att ha ett övertag var inte svårt att förstå. Men att engelska inte är världsspråk i hela världen förvånade dem. Precis som att det finns flera andra språk som har fler infödda talare än engelska.

På det hela taget är jag nöjd med insatsen. De fick något att tänka på, så det finns åtminstone ytterligare ca. 60-70 ungdomar som nu vet att esperanto finns, används och fungerar. En av lärarna blev dessutom intresserad av att se om vi kan ordna kurser under sportlovet.

Stella Lindblom

Esperantoförbundet är en ideell förening. Det innebär att medlemmar sköter de uppgifter som behöver skötas. Allt som händer gör det därför att en medlem vill ta hand om någonting som den känner är viktigt.

Vad tycker du är viktigt?

Vill du hjälpa oss att sprida kunskaper och intresse för Esperanto?

Kan du någonting som du vill bidra med, eller vill du hellre skänka en extra slant till något särskilt syfte?

Vi vill gärna att fler medlemmar blir aktiva så att vi är många som gör lite, hellre än att några få måste dra stora lass. Särskilt under månaderna fram till årsmötet i slutet på mars diskuteras aktiva planer för den kommande verksamheten. Alla medlemmar får delta och föreslå det de själva helst vill göra.

Kontakta oss gärna och berättat vad du skulle vilja göra! Troligen finns fler intresserade av samma sak som då kan hjälpas åt.

Jag vill vara aktiv!

Vi försöker planera en verksamhet där alla får utrymme att göra det de vill inom ramarna för SEF:s verksamhet och stadgar. Ingen ska så att säga känna att den blir sittande med "svarte Petter" i vår förening och behöva uppfylla andras önskemål mot sin egen vilja. Du riskerar inte att bli tvångsinvald i styrelsen och få ansvar du inte bett om. Vi jobbar tvärtom.

Styrelsen

SEF sponsrar professor i Esperanto och interlingvistik vid Amsterdams universitet

UNIVERSITY OF AMSTERDAM

Många känner kanske igen namnet Federico Gobbo från UEA-sammanhang, och kanske i synnerhet i anknytning till forskning inom esperantologi. UEA har med stöd av det nederländ-

Federico Gobbo prelegas dum la 44a Malferma Tago, en la Centra Oficejo de UEA. Fotis: Aleks Andre, Vikipedio

ska förbundet sedan ett antal år sponsrat en professor eller professorsstol [esperanto: *katedro*] vid Amsterdams universitet. Tidigare i år kom en vädjan om att fler förbund skulle medverka för att upprätthålla tjänsten då UEA inte har ekonomi att bära hela kostnaden själva. SEF-styrelsen bedömer det som en viktig möjlighet att göra Esperanto synligt och bidra till mer forskning om Esperanto, då Amsterdams universitet är välkänt internationellt. Vi landade i beslutet att bidra med 1 000 € per år under en femårsperiod: det känns mer konstruktivt och konkret att bidra till och i stället

minska traditionell annonsering som har ett svärmätt genomslag. Även om det kanske inte främjar medlemsantalet just i Sverige så innebär det att Esperanto syns för språkforskare och internationella studenter.

Vill du också bidra?

Sätt in din gåva på något av:

- pg 2012-3
- Swish 123 523 41 66
- Payson: pago@esperantoforbundet.se

Ange "Katedro" som meddelande.

Styrelsen

Legu pli pri interlingvistiko kiel universitata fako: <http://interlingvistiko.net/>

Esperanto en Universitatoj

Dum la historio de Esperanto pluraj universitataj lektoroj sukcese enkondukis kursojn pri Esperanto, esperantologio kaj interlingvistiko. La Universitato de Liverpoolo, danke al la malavara testamento de D-ro John Buchanan, en 1931 starigis fonduson por instrui Esperanton kaj interlingvistikon. La fonduso ankaŭ hodiaŭ daŭras kaj ĝi proponas prelegojn, atelierojn, kaj stipendion por doktoriganta studento. Dum multaj jaroj ankaŭ D-ro Detlev Blanke lektoris pri interlingvistiko en la Humboldt-Universitato en Berlino, nuntempe Sabine Fiedler okazigas kursojn pri interlingvistiko en la Universitato de Lepsiko (Germanio). Profesoro István Szerdahelyi en Budapeŝto fondis kompleksan esperantologian fakon en la Universitato Eötvös en 1966 kun fina diplomo (egalvalora al magistra). Li formis plurajn el la nunaj agantoj pri Esperanto en universitatoj. Ankaŭ Ilona Koutny estis studentino en tiu Esperanto-fako, poste dum jardeko posteulo de Szerdahelyi. Post transloĝiĝo al Pollando, ŝi fondis la postdiplomajn Interlingvistikajn Studojn ĉe la Universitato Adam Mickiewicz (UAM) en Poznano (Pollando), kadre de la Lingvistika Instituto (Fakultato pri Moderna Filologio) kaj gvidas ilin dekomence. La Interlingvistikaj Studoj lanĉis sian unuan grupon en 1998 kaj daŭre ĉiun trian jaron la sekvan. Studentoj enprofundiĝas en la literaturon, historion kaj movadon de Esperanto, konatiĝas kun ĝia lingvistika priskribo kaj la riĉeco de planlingvoj, kaj akiras bazajn konojn pri lingvistiko kaj interkultura komunikado. ...

Bli medlem i UEA 2022

UEA är den globala organisationen för esperantister, med medlemmar i 112 länder. Den har officiella relationer med FN och UNESCO. UEA behöver ditt stöd för att uppfylla sina viktiga uppgifter att:

- sprida Esperanto
- verka för en lösning på språkproblemet i internationella sammanhang
- underlätta all sorts kommunikation mellan människor oavsett ras, religion eller politisk åsikt och
- därmed öka förståelsen mellan folk och länder.

Leif Holmlund, Kågevägen 40 B, lgh 1303, 931 38 Skellefteå
Tel +46706200846. E-post: leif.holmlund@telia.com

Ytterligare tidningar kan du finna på:
<http://katalogo.uea.org/katalogo.php?st=abonoj>

MB medlemskap ger:

- Nätläsande av tidskriften Esperanto
- Åtkomst till nätets medlemsutrymme
- Rabatt på kongressavgift
- Rabatt på boktjänsten
- Nätåtkomst till delegattjänsten (jarlibro)
- Nätläsande av Kontakto (vid TEJO-medlemskap)

Du betalar avgiften genom att sätta in pengar på postgiro 14 74 29-5, SEF specialkonto. Ange vad pengarna avser. Det går även bra att gå till UEA:s hemsida <https://uea.org> och välj *aligilo*, fyll i den och betala. Upplysningar:

Leif Holmlund,
Kågevägen 40 B, LGH 1303; 931 38 Skellefteå
Tel.+46706200846; leif.holmlund@telia.com

Avgifterna för år 2022 är följande:

- MA** Direktmedlem med tidningen Esperanto: **SEK 780.**
- MB** Medlem med nätversionen av tidningen Esperanto. I övrigt se ovan: **SEK 462.**
- MB** (-50%) MB medlem med TEJO-rabatt (medlemmen är 20–25 år gammal vid början av året) fyll i födelsedatum: **SEK 230.**
- MB** (-75%) MB medlem som inte är äldre än 19 år vid början av året: **SEK 115.**
- DMA** "Dumviva Membro" Betalar för hela livet 30 gånger avgiften för MA: **SEK 23 400.**
- DMB** Livsmedlem: Betalar för hela livet 30 gånger avgiften för MB: **SEK 13 860**
- SA** Abonnemang av tidskriften Esperanto, utan medlemskap i UEA: **SEK 470.**
- KTO** Abonnemang av tidskriften Kontakto, utan medlemskap i UEA: **SEK 265.**
- SZ** Avgift för "Societo Zamenhof", särskild stödorganisation. Ger inte medlemskap i UEA: **SEK 1 560.**
- PT** "Patrono de Tejo", (ger inte medlemskap): Erhåller tidningen Kontakto och andra utgivning av TEJO: **SEK 925.**
- DPT** Livslångt patronskap till TEJO: **SEK 27 750.**
- DP** Livslångt patronskap till UEA, MA*300: **SEK 234 000.**
- A 365** Ano de alianso 365, kiu jare donacas 365 € (aŭ ekvivalenton) al UEA **SEK 3 927.**

Prenumera!

SEF erbjuder sina medlemmar att prenumera på esperantotidningar för 2022. Du beställer tidningarna genom att sätta in pengar på plusgiro 14 74 29-5, SEF specialkonto, samt att på talongen ange vilka tidningar som avses. Vill du fråga något ytterligare kan du göra det hos:

Tidning	Nr/år	Landvägen	Flyg	Retversio
Esperanto	11	470,00		
Esperanto en Danio	4	215,00		
Esperanta Finnlando		253,00		
Juna Amiko	4	183,00		
Kontakto	6	265,00		132,00
La Kancerkliniko	4	297,00		
La Ondo de Esperanto	4			153,00
La Ondo de Esperanto, amiko	4			305,00
La Ondo de Esperanto, patrono	4			1015,00
Literatura Foiro	6	490,00		
Monato	11	640,00	670,00	384,00
Norvega Esperantisto	6	140,00		
Ret-info				http://www.eventoj.hu/ret-info.htm
Scienca revuo, senpage ensaluti kaj legi				https://www.scienca-revuo.info

107-a Universala Kongreso de Esperanto en Montrealo, Kanada, 6–13 de agosto 2022

Anmälningsavgifter (svenska kronor)

	-2021-12-31	-2022-03-31	2022-04-01-
1. Direkt medlem i UEA (ej MG)	1995	2520	3045
2. Icke direkt medlem i UEA	2520	3150	3780
3. Komitatano, medföljande, handikappad eller Ungdom (född mellan 1992-01-01 och 2001-12-31), som är medlem i UEA	998	1260	1523
4. Medföljande, handikappad eller Ungdom, som inte är medlem i UEA	1523	1890	2258

Handikappassistenter och ungdomar födda efter 2001-12-31 betalar ingen kongressavgift. Anmälningsblankett för kongressen kan beställas hos: Leif Holmlund, Kågevägen 40 B, Lgh1303, 931 38 Skellefteå, tel +46706200846; leif.holmlund@telia.com eller skrivs ut på UEA hemsida <http://www.uea.org/>

Det går även bra att via UEA hemsida fylla i anmälningsblankett och betala direkt till UEA.

Obs! Eftersom kurserna är osäkra kan avgifterna komma att justeras. Kongressavgiften är inte återbetalningsbar.

La premio pri ekonomiko de la Sveda centra banko

La Sveda centra banko (*Sveriges riksbank*) fondiĝis en 1668 kaj konsideras sin la plej malnova centra banko en la mondo. Lige al sia 300-jara jubileo en 1968, ĝi starigis premion, kiu estas oficiale nomata *Sveriges riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne* (Premio pri ekonomiko de la Sveda centra banko memore al Alfred Nobel). La Reĝa akademio pri sciencoj (*Kungliga vetenskapsakademien*) decidas pri nomumo de laŭreato(j). Ne la Nobel-fonduso sed la Sveda centra banko financas la premion, kiu estas disdonata lige al la disdono de la Nobelpremioj pri kemio, fiziko, literaturo kaj medicino aŭ fiziologio.

Kvankam la ekonomika premio ne estas menciita en la testamento de Nobel, la akademio klopodas por sekvi ties principojn. Tio i.a. signifas, ke oni premiu specifajn atingaĵojn prefere al elstaraj personoj. (Tio povas esti iom komplika en fako, kiu ne tiom karakteriziĝas per eltrovoj kaj inventoj kiom per iom-post-ioma evoluo.)

Ŝajnas ke estis tendenco, ke la premiitaĵo grade ŝanĝiĝis kun la tempo. En la fruaj jaroj la premiitaj atingaĵoj estis sufiĉe bazaj kaj vastaj, kaj la laŭreatoj estis konataj de ĉiuj ekonomikistoj. Ekzemple en 1969 Ragnar Frisch

kaj Jan Tinbergen estis laŭreatoj pro "evoluiĝo kaj apliko de dinamikaj modeloj", kaj en 1970 Paul Samuelson ricevis la premion ĉar li "evoluis statikan kaj dinaman ekonomikan teorion kaj aktive kontribuis al altigo de la nivelo de analizo en la ekonomika scienco". En la lastaj jardekoj ofte specialaj atingaĵoj en subfakoj estas premiitaj, kiel en 2020 "plibonigo de la teorio de aŭkcioj kaj invento de novaj formoj de aŭkcioj".

En 2021 la premion dividis *David Card* ("pro liaj empiriaj kontribuoj al labormerkatekonomiko") kun *Joshua D Angrist* kaj *Guido W Imbens* ("pro iliaj metodologikaj kontribuoj al la analizo de kaŭzaj rilatoj"). En ambaŭ okazoj temas pri konkludoj el iaj "naturaj eksperimentoj".

En la sociaj sciencoj povas esti malfacile fari konkludon pri la rilato inter kaŭzo kaj efiko. Statistika korelacio ne sufiĉas por konkludi ke estas kaŭza inter-

rilato. Oni malofte povas fari veran eksperimenton sed devas kontentiĝi per datumoj, kiujn influis politikaj decidoj kaj aliaj cirkonstancoj.

Tamen, ofte eblas rigardi la situacion kiel "naturan eksperimenton" kaj pritrakti ĝin tiel, ke ĝi similas al vera eksperimento. Ekzemple, oni studis la rilaton inter studotempo kaj estonta enspezo kaj, nesurprize, sen pluaj konsideroj vidis, ke ju pli da studojaroj des averaĝe pli alta estas la enspezo de individuo.

Sed la studotempo de certa individuo ne estas hazarda. Povus esti tiel, ekzemple, ke tiuj, kiuj decidis studi pli longe estas ĝenerale pli kapablaj kaj tial enspezas pli ol tiuj, kiuj studis malpli da jaroj. Tamen, per pli da certa informo eblis disdividi la individuojn kvazaŭ la disdivido okazus per lotado, kaj poste apartigi la efikon de pli longa studado de la efiko de aliaj kaŭzoj sur la estontan enspezon.

Traktante situaciojn tiel, ke ili pli-malpli egalas verajn eksperimentojn, oni studis i.a. la efikon de leĝo pri minimuma salajro sur senlaborecon, la efikon de enmigrado sur la labormerkaton, la efikojn de ŝanĝoj en impostoj kaj subvencioj, kaj multajn aliajn okazintaĵojn.

Bo Sandelin

David Card, USA

Joshua D. Angrist, USA

Guido W. Imbens, USA

<https://www.kva.se/sv/kalendarium/offentliggorand-et-av-sveriges-riksbanks-pris-i-ekonomisk-vetenskap-till-alfred-nobels-minne-2021>